

daniël van klaveren

# nadja

## Personages

nadia *een meisje van 16*

anna *een meisje van 16*

## Op chat en skype

brahim *een jongen van ongeveer 23*

layla |

umm maryam | *vrouwen tussen de 16 en 26 jaar*

vriendinnen |

## proloog

nadia Hij zei dat hij me mooi vond. Dat zei hij. Dat hij me mooi vond. Niet mijn gezicht. Mijn ziel. Hij zei dat hij het niet kon aanzien dat ik hier in deze 'lege wereld' zou blijven. Dat hij er verdrietig in zijn hart van werd. Dat zei hij. Dat het hem pijn deed, echt fysiek pijn. Dat ik naar hem toe moest komen. Dat dan alles goed zou zijn. Dat ik hem zou troosten. En hij mij. Dat zei hij. Dat ik hem zou troosten. Dat ik hem begreep, dat ik wist waar hij naar zocht. Dat hij ook zo lang alleen geweest is. En dat hij het eindelijk had gevonden. En ik maakte het compleet. Dat zei hij. Ik maakte het compleet. Kom hierheen, zei hij. Kom hierheen. Hier is het goed. Geloof niet wat ze zeggen. Hier is het goed. Hier zijn we samen. Broeders en zusters. Hier beginnen we opnieuw. Hier zijn we gelijk. We houden van elkaar. De kinderen spelen buiten in de zon. De zusters zitten samen in de parken. De broeders vechten voor hun wereld. Voor Onze wereld. Hier zijn we samen. Dat zei hij. Kom hierheen. Wat heb je daar nou? Wat houdt je daar? Wie? Je ouders? Wat hebben je ouders voor je gedaan? Wat hebben je ouders tegen je eenzaamheid gedaan? Wat hebben ze voor je gedaan? Niets. Afscheid nemen van je ouders is het moeilijkste wat je kan doen. Het blijven je ouders, dat snapte hij wel, zei hij. Het blijven je ouders. Maar het moet. Want mijn ouders dwalen. Ze dwalen en vinden de weg niet meer. Ik ben nog niet verloren. Dat zei hij, ik ben nog niet verloren. Dus kom naar me toe. Ik zal van je houden. Ik zal de tranen van je wangen kussen. Ik zal je strelen, in slaap wiegen. Ik houd je vast en hou van je. Wij horen bij elkaar. Wat houdt je daar? Je vrienden? Welke vrienden? Wat hebben je vrienden voor je

gedaan? Wat hebben je vrienden gedaan om je minder eenzaam te maken? Wat hebben ze gedaan? Niemand begrijpt jou. Niet in die wereld

anna Kijk. Achteraf ben je een domme koe en zijn er honderd kleine aanwijzingen, maar – je zoekt er niets achter. Waarom zou ik, we kennen elkaar al sinds de basisschool? Het komt niet in je op dat ze – Nee, dat geloof je niet. Zo simpel is het gewoon. Ik bedoel – ze heeft meer jongens gezoend dan ik, dan verwacht je toch niet – Dingen zijn opeens aan de hand, snap je. Het leven werkt niet met waarschuwingsbordjes. Voor je kan nadenken is alles anders. Hoe kun je iets dan ‘zien aankomen’? Wanneer dan?

nadia Je bent hier welkom. Alle eenzaamheid is over zei hij, en dat mijn naam smaakte als honing op zijn tong. Zielsverwanten vind je op de vreemdste plekken. Wist ik veel dat ik hem zou ontmoeten. Ik was gewoon aan het googelen, zocht op ‘wortels van pure islam’. Ik klikte op een link. En toen op nog één. Ik zocht naar antwoorden. En vond hem.

# brahim 1

*Twee maanden eerder. Facebook messenger.  
Er verschijnt een bericht op Nadia's telefoon  
van 'Br Hafsa'.*

10:12

*Brahim typt*

Salam

Wie ben je en wat doe je

*Nadia typt*

Ik ben Nadia

Ik zit op school

Ik verveel me

Haha nee school is niet leuk

Nee haha :)

Wat voor les heb je

Wiskunde

Ben je vast goed in

Echt niet ik haat het

Waarom

Kloteleraar

Juist haha

ik wou al zeggen

Je ziet er slim uit

Echt hoezo dat?

Ja slim

En mooi

Of ben ik nu te opdringerig

Haha

Nee hoor

Gelukkig

Je bent heel mooi

Zeg ik niet zomaar hoor

Jaja

Dat zeggen ze allemaal

Nee echt niet

Ik niet

Nou ik weet wel beter :)  
O ja?  
Ik weet hoe mannen zijn  
Heb je zoveel ervaring dan  
Hee ik ben geen slet hoor  
als je dat soms denkt !!!  
Wow natuurlijk denk ik dat niet  
Dan is het goed  
Je lijkt me juist een heel zuiver meisje  
Zuiver haha  
Wat een woord  
Een woord dat bij je past  
Kut de leraar heeft me door  
Sorry  
Fuck hij komt naar me toe  
Moet altijd mij hebben, klootzak  
Spreek ik je later?  
Is goed  
Ik wacht op je

# nadia en anna 1

anna Nadia!

nadia Anna, ik heb vast voorwerk gedaan voor ons briljante geschiedeniswerkstuk.

anna Nadia, kijk even.

nadia Nou, hiep hoi. Boeken over D-day, over de geallieerden en hoe die fantastische Amerikanen Europa hebben bevrijd.

anna Luister dan. Hij staat online!

nadia Wat?

anna Wat denk je?

nadia Je blog?

anna Ja!

nadia Zo snel?

anna Mijn vader heeft de site gemaakt en alles.

nadia Vet.

anna Het is zó vet!

nadia Hoe heb je hem uiteindelijk genoemd?

anna Raad eens.

nadia Het verrotte leven van Anna K.

anna Nee.

nadia An-noying stories?

anna Haha. Nee.

nadia Wat dan?

anna Fannatiek...!

nadia Fannatiek?

anna Fannatiek, met twee N'n! Snap je?

Als in 'Anna'? FAnna-tiek! Is toch geniaal bedacht van mezelf?

nadia *pakt telefoon* Mag ik eens zien.

anna Zal ik ook op twitter gaan? Dan kan ik 'm promoten.

nadia Je zit toch al op twitter?

anna Nee, alleen facebook, snapchat, instagram en youtube. Daar heb ik al linkjes geplaatst.

nadia Je hebt ook echt een eerste blog gepost!

anna Ja.

nadia *geeft telefoon terug* Zonder hem eerst aan mij te laten lezen?

anna Hallo! Jij was het hele weekend onbereikbaar!

nadia Lees voor dan.

anna Okee. Niet lachen.

nadia Tuurlijk niet.

anna 'Duurt lang. Daar sta je in de rij van de Albert Heijn. Honger. Moe. Het is warm ook nog. En voor je staat een ouwe bejaarde die z'n pincode niet meer weet. Booooooring.

En dan zie je de chocolade repen bij de kassa: koekjes, chocoladerepen, kauwgom, chocoladerepen.

Je denkt: ach, waarom zou ik er niet gewoon ééntje pakken? Eén zo'n klein chocoladereepje? Nee! Fout. Rewind. Kijk nog eens goed.

Precies. Er liggen naast die miljoenen calorieën tegenwoordig ook Nakd bars bij de Albert Heijn. Nakd is Healthy, Happy en Helpful.

Het doel van Nakd is om zoveel mogelijk overbewerkte producten te vervangen voor wholefoods. Honderd procent natuurlijk en zonder toegevoegde suikers.' Nou ja en dan ga ik verder over gezonde voeding enzo. Dat wordt m'n main topic.

nadia Wauw, An, je wordt een internet celebrity!

anna Best wel cool, toch?

nadia Zeker.

anna Echt belangrijk hoor. We stoppen elke dag zoveel rotzooi in ons lichaam.

nadia Ik weet het.

anna Is toch niet raar ofzo dat ik dat belangrijk vind?

nadia Waarom zou dat raar zijn?

anna Denk je dat ik veel reacties krijg?

nadia Denk het wel.

anna Dit is niet stom toch?  
nadia Helemaal niet.  
anna Denk je dat de share-ability hoog genoeg is?  
nadia De wat?  
anna De share-ability. Dat mensen het willen delen.  
nadia *lacht* 'Share-ability'?!  
anna Zodat het viral gaat weet je wel. Mensen moeten dit zien.  
nadia *schrikt* Wow! Wat is dit voor foto?  
anna Van mijn instagram. Gebruik ik ook voor mijn blog.  
nadia Nee?  
anna Hoezo niet?  
nadia Anna, doe normaal!  
anna Wat? Jaloers?  
nadia Op?  
anna *lacht* Mijn looks? En mijn likes...  
nadia Ehm. Nee.  
anna *geeft telefoon* Mijn instavolgers houden er anders wel van... kijk maar.  
nadia Van je tieten ja.  
anna 220 likes...  
nadia Anna serieus, het is bijna porno wat jij daar post.  
anna Porno...?  
nadia Dat gooi je toch niet ook op je blog!  
Zo nemen ze je nooit serieus.  
anna Juist wel.  
nadia Hier, wat heb je aan? Een bh en een mini onderbroekje!  
anna Dat is een Before en After-foto! Dat heb ik er allemaal afgesport... Ik ben een voorbeeld zegt faith94.  
nadia 'Even een early morning shape check, want voeding is on point dus ik verwacht progress. En progress there is: geen opgeblazen buikje meer. Trouwens verliefd op mijn nieuwe setje van Nike: hebben jullie die ook weer gezien.'  
anna Ik ben gewoon lekker, wat is het probleem?  
nadia Het is haram.

anna Sorry, wat zeg je nou?  
nadia Niks.  
anna Haram? Sinds wanneer ben jij met dat soort dingen bezig?  
nadia Gewoon.  
anna Kijk maar uit. Straks word je net zo gek als je ouders.  
nadia Mijn ouders zijn niet gek.  
anna Hoezo die zijn toch moslim?  
nadia Dus?  
anna Dat is toch een terroristisch geloof?  
nadia Moet je een klap voor je bek ofzo!!  
anna Wauw Nadia. Grapje. Jezus. Grap-je.  
nadia Dat is niet grappig.  
anna Blijkbaar.  
nadia Echt niet.  
anna Okee.  
nadia Okee.  
anna Okee.  
nadia Sorry.  
anna Inderdaad.  
nadia Jij ook.  
anna Wat?  
nadia Sorry zeggen.  
anna Waarvoor? Nadia chill in godsnaam.  
Of moet ik in naam van Allah zeggen. Jezus. *stilte* Wat is er toch met jou de laatste tijd?  
nadia Hoezo?  
anna Het ene moment ben je een soort agressieve feeks en het volgende zit je voor je uit te staren alsof je vet depressief bent ofzo.  
nadia Ik ben niet depressief.  
anna Waar was je dit weekend?  
nadia Gewoon thuis.  
anna Je telefoon stond uit.  
nadia Ja.  
anna Want... je was je oplader kwijt?  
nadia Ik wilde even nadenken.

anna En dan zet je gewoon je telefoon uit? Waarom ging je niet mee uit vrijdag?

nadia Geen zin.

anna Sinds wanneer? Vind je me niet meer leuk ofzo?

nadia Jou wel, gek.

anna Maar?

nadia Geen zin. Mag dat? Gewoon: geen zin. Ik hoef niet elke week als vee op elkaar gedrukt te staan zweten en wachten tot een nieuwe onbekende pukkeljongen van veertien me komt versieren.

anna Je bent anders wel een populair stuk vee.

nadia Wil ik niet zijn.

anna Dit bedoel ik. Wat is er met je?

nadia Er is niets Anna. Ik vind het soms gewoon allemaal zo belachelijk.

anna Wat?

nadia Alles!

anna Mij ook?

nadia Jij niet. Gewoon. Onze wereld. Hij staat in brand. En wij doen niks. We maken een fucking werkstuk over de tweede wereldoorlog. Er zijn mensen die hulp nodig hebben. Broeders en zusters zonder huis, zonder eten.

anna Jij met je 'broeders en zusters'.

nadia Ja! Zo zou het ook voor jou moeten voelen.

anna Wat kan jij doén dan? Je collecteert toch al voor Palestina? *mompelt* Alsof dat helpt...

nadia Oh, Anna, soms zou ik je in elkaar willen slaan!

anna Aardig zeg. Dat helpt de wereld. Mensen in elkaar slaan.

nadia Je moet gewoon niet dat soort bullshit over mijn ouders zeggen.

anna Says who? Wie klaagt er elke dag over haar ouders! Mijn god. Niks wat ze doen is goed. 'Mijn moeder is alleen maar geobsedeerd met wat voor cijfers ik haal', 'mijn vader wil dat ik om één uur thuis ben', 'ze zijn alleen maar bezig met hun geloof'.

nadia Wáren ze maar bezig met hun geloof.  
Ze zijn alleen maar bezig met de beste Nederlander te zijn. Ze zouden de stoep nog schoonlikken als het ze gevraagd werd. Het zijn grotere kaaskoppen dan jouw ouders, Anna. En ja, ik word knettergek van mijn moeder, niets wat ík doe is ooit goed genoeg terwijl ze zelf haar eigen geloof verketterd, maar dat betekent nog niet dat jij daar een mening over mag lopen hebben.

anna Ik vind je heftig doen.

nadia Je vind me heftig doen?

anna Ja. Je doet heftig.

nadia Prima. Blijkbaar is het nodig.

anna Blijkbaar. Adem even uit. De wereld vergaat niet,  
Nadia.

*Nadia krijgt een sms.*

*sms*

Nadia kom naar huis. Nu.

*Ze is verward.*

anna Wat?

nadia Mijn vader sms't. Dat doet hij nooit... Dat ik naar huis moet komen.

anna Speaking of the devil.

nadia Spot niet met de duivel, Anna. Hij komt je nog eens halen.

*Ze geeft Anna een kus op haar wang en gaat.*

# anna's blog 1

anna Lieve lezers, ik ben disturbed.

Ik heb een belangrijke vraag, ik zit er best wel mee. Post ik porno? Volgens een zekere, laten we haar 'N.' noemen, staat mijn instagram er vol mee. Ben ik trots op mijn lichaam, dan is het 'je post porno!', vind ik mezelf te dik, dan is het 'An, stel je niet aan!'. Mag ik nou wél of níet blij zijn met mezelf? Ik weet het niet meer. Was ik maar een jongen. Seriously. Daarvan boeit het nooit iemand wat ze doen of hoe ze eruit zien. Denken jullie dat het makkelijk is om een meisje te zijn? Think again. Als ik 's ochtends de deur uit ga zonder make-up roept mijn moeder: 'hallo waar gaan we heen? Doen we niet meer aan lichamelijke verzorging?' En als ik make-up draag en op hakken loop word ik nageroepen op straat: 'meisje, meisje, kom hier dan'. En dan ben ik een hoer als ik doorloop. Dus, ja, ben ik nou een hoer of gewoon goed verzorgd? Als ik twee kilo afval zeggen mijn instavolgers: 'wauw looking hot', maar mijn mentor vraagt: 'jeetje, gaat het wel goed met je?'. Dus, wat is het nou? Laatst kreeg ik een knipoog van een vriend van mijn vader. Best een compliment, want hij is zesenzeftig. Maar ook best ranzig. Want hij is zesenzeftig. Dus, is het nou een compliment of vooral ranzig? Of allebei?

En op school is er een jongen die de hele tijd naar me kijkt, maar dat slaat nergens op.

Want hij is bizar knap, als in: bizar.

En gespierd. Met een kaaklijn. Hij zit in de zesde. Wat ziet hij in mij? Ik zie het niet

hoor als ik in de spiegel kijk. Way out of my league. Ik bedoel, wie ben ik nou? Ik heb niet eens borsten, niet

echt. Ik ben superdoorsnee.  
Niets bijzonders. Komt-ie nog wel achter. Gisteren,  
toen ik naar huis liep, zag ik een meisje in een etalage  
met een lichaam waar  
ik echt jaloers op was. Als ik er zo uit zou zien, was ik  
echt gelukkig. En toen bleek ik dat zelf te zijn, in de  
spiegeling van het raam. Wat een vergissing.  
Superdom toch? Toen ik beter keek was het best een  
teleurstelling.  
Eet zoveel mogelijk puur en wees lief voor je lijf. Je  
hebt er maar één. Peace.  
Anna.

## brahim 2

23.52

*Brahim typt*

Ben je online?

Ik moet je spreken

Ben je online?

Nadia?

Je vindt me nu vast een stalker haha

Maar ik wil je wat vragen

Ben je online?

...

11.51

*Nadia typt*

Sorry ik sliep al

Hey!!

Hey

Hoe is het

Mja

Goeie vraag

Kut

Wat dan?

Slecht nieuws gehad

Gedoe thuis

Dat spijt me

Ach ja

Zal ik jou niet mee lastigvallen

Mag hoor

Vast haha

Ken je niet eens

Nog niet haha

Zit weer op school

Welke les  
Tussenuur  
Straks geschiedenis  
    Geschiedenis is goed  
???

Het is goed om te weten wat er allemaal       voor  
jou is gebeurd  
Dat is waar je vandaan komt  
Waar je wortels zijn  
Kom ik uit de Tweede Wereldoorlog?  
    Je snapt toch wat ik bedoel?  
Denk maar niet dat we hier iets leren  
dat er toe doet  
Of iets dat over mijn wortels gaat  
Wat weet jij trouwens over mijn wortels  
    Niet veel  
Ik leer hier alleen maar  
hoe geweldig het Westen is  
en hoe dankbaar ik moet zijn  
    Dus dan leer je...  
    Hoe het niet moet :)

Haha juist  
Wij gaan het allemaal beter doen...  
Hopen we  
    Precies  
    Wij gaan het beter doen  
Wie ben jij eigenlijk?  
    Ha!  
    Dacht dat je het nooit zou vragen

Brahim  
Hoi Brahim  
Ik ben Nadia  
Maar dat wist je al

## nadia en anna 2

anna *gooit een mapje op tafel* Nadia. Hier. Totaal brak, maar ik heb een eerste hoofdstuk af. Hou je weer van me? Hij praatte tegen me...

nadia *nog met aandacht bij telefoon* Wie praatte tegen je?

anna Die knappe dude uit de zesde, weet je wat hij zei? 'Leuke blog'. En toen zei ik: O? Als in echt heel dom: 'O?' in plaats van iets gevats als weet ik veel wat. 'O...!' Als een fucking goudvis.

nadia Ja, hij vindt je leuk.

anna Echt niet. Wat is er nou leuk aan mij. Alsof ik het mooiste meisje van de school ben ofzo.

nadia Nou. Tweehondertwintig likes toch?

anna Wat heeft dat er mee te maken? Je weet hoe lang ik doe over een goede foto. Zo loop ik er toch niet bij in het echt? Ik bedoel wie ben ik nou, ik ben superdoorsnee. De eerste reacties op mijn blog zijn trouwens echt – wauw. Hier: 'Kippenvet, zo herkenbaar. Be proud, laat je niet afkeuren door anderen, het zegt meer over hen dan over jou.' Is toch vet? Had ik echt niet verwacht! En? Hoe is het met jou?

nadia Laat maar even.

anna Hoezo laat maar even? Hee... je kan tegen mij toch alles zeggen?

nadia Thuis. Gedoe.

anna Wat dan? Nadia... Je gaat toch niet uitgehuwelijkt worden ofzo?

nadia Anna! Natuurlijk niet, wat denk je nou?

anna Ja, ik weet niet! Je hoort toch van die dingen.

nadia Oh, echt? Waar hoor jij die dingen dan? Bij je PVV-ouders?

anna Hee, ik mag ook niks over jouw ouders zeggen!

*stilte*

nadia *rustig* Hoe zie jij mij eigenlijk?  
anna Sorry?  
nadia Serieus. Hoe zie jij mij?  
anna Met mijn ogen? Wat bedoel je?  
nadia Als je mij aan iemand omschrijft...  
wat zeg je dan?  
anna Gewoon. Mijn beste vriendin.  
nadia En verder? Hoe zie ik er uit?  
anna Meisje, blauwe ogen, zwart haar.  
nadia En?  
anna Arabisch uiterlijk.  
nadia Ja.  
anna Heb je toch ook?  
nadia En verder?  
anna Niks. Wat moet ik zeggen?  
nadia Weet ik niet.  
anna Hoe zou je mij omschrijven dan?  
nadia Flapuit. Met donkere ogen en donkerblond haar.  
anna Dat is alles?  
nadia Ja.  
anna Niet 'ze is echt super superknap'.  
nadia Nee. Eerder 'ze is echt super super ijdel'.  
anna Nou! Wat is er met je gevoel voor humor gebeurd?  
nadia Ik wil een nieuw onderwerp voor geschiedenis.  
anna Sorry?  
nadia Ik ga hier niet meer aan werken.  
anna *zucht* Nadia, please. Dit was de opdracht. Ik heb een  
heel hoofdstuk af!  
nadia Kan me niet schelen.  
anna Waarom moet het altijd op jouw manier?  
nadia Wat nou altijd.  
anna Ik wil geen onvoldoende dankzij jou.  
nadia Ik ga geen veren in de reet van Amerikanen steken,  
'omdat ze ons zestig jaar geleden hebben bevrijd.'  
anna Ons, jij was hier toen nog niet hoor.  
nadia Ehm, jij ook niet.  
anna Dat zeg ik toch?

nadia Die Tweede Wereldoorlog is geweest.  
We moeten het hebben over wat er nu gebeurt. Over  
wat het Westen nu doet. *veegt het van  
tafel* Weg hiermee!

anna Hallo! Ik heb een heel hoofdstuk af! Egoïst. Je doet  
echt niet chill, Nadia. Hou op met zo 'bijzonder' te zijn.  
Je werkt al voor de voedselbank, je doet  
huiswerkbegeleiding –  
ik bedoel je bent al 'perfect'. Nu wil je niet meer  
uitgaan omdat je dat te min is, je wil geen werkstuk  
maken zoals iedereen omdat het niet past in jouw  
ideeën over de wereld.  
Maar Nadia: soms, heel soms, zitten we even niet te  
wachten op jouw ideeën over de wereld, die horen we  
namelijk genoeg.  
Echt non stop. Er gaat geen week voorbij of we krijgen  
wel college over 'Israël' en 'Palestina'.  
Er hoeft maar iets te gebeuren in het Midden-Oosten of een  
aanslag te zijn ergens en mevrouw staat in de  
spotlights.

nadia Als er een aanslag is dan sta ik in de spotlights?  
anna Dat bedoel ik toch niet!  
nadia Dat zeg je toch?  
anna Dan wil iedereen toch van alles van je weten en shit:  
'zeg eens wat in het Arabisch, Nadia'. Mag jij hele  
lesuren vertellen wat jij overal van vindt.

nadia Denk je dat ik dat leuk vind?  
anna Nee. Weet ik veel. Volgens mij wel eigenlijk.  
nadia Ja?  
anna Ja. Jouw mening is toch de enige die telt?  
nadia Fuck you Anna. Denk je nou echt dat het leuk is dat ik  
me moet verdedigen wanneer er idioten op terrassen  
beginnen te schieten? Dat ik moet zeggen: 'o nee,  
daar hoor ik niet bij! Daar ben ik het echt niet mee  
eens hoor! Ik ben echt niet zoals zij! Dat ben ik niet!'  
Het is niet eens islamitisch wat zij doen! Wat de fuck  
heb ik met dat soort gasten te maken? Maar blijkbaar

alles, want ik heb hetzelfde geloof en dezelfde  
huidskleur. Dus denken jullie allemaal: zij hoort bij  
hen.

Dit is juist het punt Anna.

anna Ik denk dat helemaal niet. Je weet dat ik dat niet denk.

nadia Toen ik gisteren thuiskwam zaten ze op me te  
wachten. Als mummies. M'n vader, m'n moeder, m'n  
broertje. Met rode ogen.

Ik schrok me dood. Wat is hier aan de hand? Mijn  
vader deed zijn mond open, maar kon niet praten. Dus  
zei m'n moeder het maar:

'je oom en zijn gezin zijn dood lieverd.'

Mijn vader begon te snikken. Mijn moeder ook. En  
mijn broertje deed alsof hij niet huilde. Want mannen  
huilen niet weet je wel. Maar mannen huilen wel.  
Mannen zijn zwak. Ik niet. Ik was alleen maar boos. Ik  
ga niet lopen janken zoals zij. Ik was boos. En ik  
kende ze niet eens hè! Mijn vader praatte nooit over  
zijn broer. Ik heb ze nooit ontmoet. Zij wonen 'daar'. Ik  
ben daar nooit geweest. Mijn vader en mijn oom  
hadden altijd ruzie, dus we hadden geen contact,  
snap je? Als ze belden was het altijd geschreeuw. Mijn  
oom riep 'jij hebt je land verraden!', mijn vader brulde  
'jij verraadt je kinderen!' en gooide woedend de  
telefoon neer: Ik kende ze niet. Het is mijn familie,  
maar ik ken ze niet eens. Dus nee ik huilde niet. Ik  
was boos. 'Bombardement', fluisterde mijn vader.  
'Westerse coalitie. De Amerikanen.' En toen zei hij:  
'Ach, Nadia, je kan het ook niet begrijpen. Jij bent een  
kind van hier.' En dat. Dat deed pijn. Snap je? Dat  
deed pijn.

anna Maar... je bent toch ook een kind van hier.

nadia Ja? Moet jij je ook verdedigen wanneer er een  
metrostation de lucht ingaat?

anna Nee...

nadia Nou dan. Ik ben geen kind van hier.

anna Voor mij wel.

nadia Wat heb ik daaraan?

anna Ik – Ik vind het echt heel erg Nadia. Waarom heb je me niet meteen gebeld?

nadia Omdat jij niet begrijpt hoe ik me voel.

anna Dan moet je me wel een kans geven...

nadia Ik ga geen werkstuk maken over klootzakken die mijn familie bombarderen.

Ik doe niet meer aan mee aan die schijnheiligheid. De hypocriete Charlies van de Westerse wereld. 'Je suis Charlie' : wij zijn Charlie en wij staan aan de goede kant. Wij Charlies mogen alles. Charlie mag bombarderen waar Charlie wil. Charlie mag beledigen wie Charlie wil. En als mensen vluchten, prima, maar niet hier naar toe, want Charlie heeft ruimte nodig. Charlie is een grote jongen. Daar mag je niet zomaar komen spelen. Ja, misschien na lang zeuren en bewijzen dat je braaf bent, maar Charlie bepaalt de regels: speel je vals dan lig je eruit. Terug naar je eigen land. Charlie kan niet goed tegen zijn verlies. Zo is Charlie. En wat zijn we trots op hem.

anna Ik weet niet wat ik moet zeggen. Waarom heb je niks gezegd?

nadia Ik zeg het nu toch.

anna Ik vind het echt heel erg.

nadia Ze liepen gewoon over straat.

Mijn neefjes, mijn nichtje. Waarom?

anna *troostend* Ze proberen ons te beschermen...

nadia Wie 'ons'?

anna Ze willen terroristen pakken.

nadia Geen terroristen: mijn neefjes, mijn nichtje.

anna Ja, maar dan hebben ze ook weer zo'n terroristische leider gepakt. Dus –

nadia Dus – is het niet voor niks geweest...

anna Dat zeg ik niet.

nadia Jawel.

anna Ze waren gewoon op het verkeerde moment op de verkeerde plek.

nadia Op de verkeerde plek geboren ja.

anna Ik vind het heel erg Nadia.

nadia Ja.

anna Jezus, wat is de wereld toch – bizar.

nadia Ja. Heel – bizar.

*De bel gaat.*

anna Geschiedenis.

nadia Ga maar.

anna Gaat het?

nadia Ga maar.

anna Je hoeft niet zo gemeen tegen me te doen. Ik probeer  
ook maar wat.

*Anna gaat. Nadia pakt haar telefoon.*

## brahim 3

*Nadia typt*

Wat wilde je eigenlijk vragen?

*Brahim typt*

Wanneer

Vannacht

O dat

Niks

Niks?

Nee niks

Dronken actie ofzo

Haha

Ik drink niet

Okee...

Dat is niet zuiver

Zuiver

Zoals ik

Ja jij bent zuiver

Je bent raar

Vind je

Best wel

Moet ik je met rust laten

Nee

Ik wilde vragen

of je nog steeds geïnteresseerd bent

Ehm??

Je hebt een vraag gesteld...

Op een site.

*pauze*

Wat weet je van die site

Schrik je?

Eh... beetje :)

Waarom?

Wie ben jij?

Een lotgenoot  
Blijkbaar zocht je iets bij ons  
...  
Nadia?  
Dit is misschien geen goed idee  
Wees niet bang  
Je moet niets  
Vraag wat je wil vragen  
En ga wanneer je wil  
Wow ik vind dit heel weird opeens  
Wat  
Zo praten met iemand die ik niet ken  
Haha sommige zielsverwanten  
vind je op vreemde plekken  
Je bent niet de enige  
Dit voelt niet goed  
Is dat zo  
Of voelt het juist wel goed  
En schrik je daarvan  
Weet niet  
Je bent nogal... direct  
Zo ben ik  
Ik ben gewoon een mens hoor haha  
Ik mag het hopen :)  
Jij bent niet zoals de anderen, hè  
Jij ziet dingen scherper  
dan de mensen om je heen  
  
Of niet?  
Wij lijken op elkaar :)  
Ik wil je leren kennen  
Maar als je niet wil dan snap ik dat  
Echt waar  
Dan zal ik gaan en laat je in vrede  
Heb je skype  
tuurlijk  
brahim\_091  
Zullen we vanmiddag afspreken?

Graag  
Vier uur?  
Ik wacht op je.

## anna's blog 2

anna Wauw.

Thanks voor alle hartverwarmende reacties.

Ik was enorm geraakt. Dat ik zo een inspiratie kan zijn! Doe ik toch nog iets voor de wereld :) Lieve lezers, ik heb weer een belangrijke vraag. Is het raar dat ik me soms zo dom voel? Ik bedoel, ik kan er toch niets aan veranderen dat er ergens anders oorlog is? Even serieus. Volgens mijn eerder genoemde vriendin 'N.' dus wel. Volgens haar zou ik van alles moeten doen en alles wat ik tegen haar zeg is verkeerd. Djezus. Alsof mijn eigen leven niet al ingewikkeld genoeg is. Op school worden ze al gek als ik twee minuutjes te laat de klas binnen kom (wie gaat daar dood aan?). Mister pretty uit 6vwo wil met me uit – maar no way dat ik dat ga doen, en voor mijn beste vriendin kan ik niks goed meer doen. Dus. Love my life. 'N.' heeft het opeens over haram en halal en het kalifaat en weet ik veel wat... Ik doe altijd alsof ik weet wat het betekent maar heb het maar eens opgezocht: het kalifaat is een staat geleid door de opvolger van de profeet Mohammed waar de hele moslimgemeenschap samenkomt. Soort paradijs. Yeah right. Lekker paradijs daar. In wat ze het kalifaat noemen is nu een soort derde wereldoorlog aan de gang volgens mij. Ik vind Noord-Holland een stuk paradijselijker eerlijk gezegd. Waarom doet iedereen zo moeilijk?!! Why?? Doe gewoon aardig tegen elkaar! Doe gewoon normaal! En als je boos bent zegt het dan gewoon. Praat, mensen! Praat! Djezus! Hebben we allemaal geleerd. Woordjes vormen met je mond: 'Ik-vond-het-eigenlijk-niet-zo-chill-dat-je blablabla' En dan begrijpen

we elkaar weer. Niet het einde van de wereld toch?

Zo.

En dan nu: Drie FAnnatieke Tips voor gezonde snacks:

Eén. Hummus. Superlekker en in elke supermarkt te krijgen.

Twee. Havermout. Goedkoop en vol waardevolle voedingsstoffen.

Drie. Heel. Veel. Nootjes. Zorg dat je ze altijd bij je hebt. Supergezonde snack als je trek krijgt.

Eet zoveel mogelijk puur en wees lief voor je lijf. Je hebt er maar één. Peace.

Anna.

## brahim 4

*Nadia logt in op skype.*

nadia Kun je me verstaan?

brahim *alleen zijn stem* Salam aleikum zuster.

nadia Ik laat de camera uit okee?

brahim *alleen zijn stem* Geen probleem.

nadia Zo raar dit. Geen idee waarom ik tegen je praat. Je had het over geschiedenis en waar je wortels liggen enzo... Ik voel me – Ik kan er met niemand over praten.

brahim *alleen zijn stem* Allah heeft ons bij elkaar gebracht, zuster. Tegen mij kun je alles zeggen.

nadia Gisteren – Nou, ik – Mijn familie is gebombardeerd. Mijn oom, neefjes, nichtje. Weg. Ik huilde niet toen mijn ouders het vertelden. Kon ik niet. Ik was alleen maar boos. Toen zei m'n vader 'Ach, Nadia, je kan het ook niet begrijpen. Jij bent een kind van hier.' En dat – was zo oneerlijk. Dat deed pijn. Snap je?

brahim *alleen zijn stem* Ik snap het.

nadia Weet je hoe vaak ik word gezien als zo'n allochtoon waarvan er 'minder, minder' moeten zijn? Ik ben zijn kind, het kind van mijn moeder, van mijn familie. Hoezo een kind van hier?

brahim *alleen zijn stem* Je hebt vast vaak het gevoel dat je hier juist níet hoort.

nadia Soms.

brahim *alleen zijn stem* Kom op. Je voelt het de hele tijd. De blikken op straat. Mensen die roepen dat je terug moet naar je eigen land.

nadia Ja. Maar ik dacht daar eigenlijk nooit echt over na. Het hoort er gewoon een beetje bij dat sommige mensen vinden dat je er niet bij hoort. Snap je? Praat ik vaag?

brahim *alleen zijn stem* Helemaal niet. Glashelder.

nadia Toen mijn vader dat zei – Ik weet niet. Ik werd zo kwaad. Alsof ik die bommen gegoooid had! Wás ik maar een kind van hier, maar dat ben ik niet. En ik wíl het ook niet zijn! Wat zitten jullie nou slap te snikken op die bank. Slachtoffers. Watjes. Sta dan op en doe wat! Het is júllie keus dat ik h́ier ben! Ik voel me opeens zo schuldig. Schuldig dat ik mijn familie niet ken. Schuldig dat ik ze nooit gebeld heb. Schuldig dat ik h́ier ben en zij daar. Ik voel me schuldig tegenover hen én tegenover de jongen die roept dat ik terug moet naar mijn eigen land, dat is toch gestoord? Ik voel me schuldig dat ik leef. Niets wat ik doe is goed. Snap je? Ik doe het al verkeerd, puur doordat ik besta.

brahim *alleen zijn stem* Ik begrijp je zo goed, zuster, zo voelde ik me ook. Ik weet wat je doormaakt. Maar er zijn dingen die je wel kan doen. Keuzes die je zelf kan maken.

nadia Ik denk de hele tijd: ik had mijn nichtje moeten leren kennen. Ik had een grote zus voor haar moeten zijn. Ik had voor haar moeten zorgen. Ik had haar dingen kunnen leren, over het leven, de liefde, over jongens en hoe ze voor ze uit moet kijken en hoe ze eentje vindt die wél ok is. Ik had kunnen zeggen ‘doe goed je best op school, luister niet naar mensen die zeggen dat je het niet kan, want jij bent slim en jij kan alles’ en dan had ze verder kunnen studeren en kunnen gaan reizen en dan hadden we elkaar ontmoet en had ik haar vast gehouden, ik zou haar beschermen zoals je kleine zusjes beschermen moet, ik zou haar niet meer loslaten, nooit. Maar nu ligt ze onder de muren van een of ander ingestort gebouw omdat ze een oorlog is ingesleurd waar ze nooit om heeft gevraagd en ik zit hier – en ik kan alleen maar denken:  
ik heb haar in de steek gelaten. Ik heb haar in de steek gelaten. Ik heb haar in de steek gelaten.

brahim *alleen zijn stem* En nu? Wat ga je voor haar doen?

nadia Weet ik nog niet.

brahim *alleen zijn stem* Heb je hier met iemand over  
gepraat?

nadia Heb het met Anna geprobeerd.

brahim *alleen zijn stem* Wie is dat?

nadia Mijn beste vriendin.

brahim *alleen zijn stem* Begrijpt die wat je zegt?

nadia Meestal.

brahim *alleen zijn stem* Meestal?

nadia Niet altijd.

brahim *alleen zijn stem* Meestal niet bedoel je.

nadia Nee. Niet echt nee.

brahim *alleen zijn stem* Wat heeft ze echt voor je gedaan,  
die Anna?

nadia Het is mijn vriendin.

brahim *alleen zijn stem* Is ze dat nog steeds als ze je ziet  
zoals je echt bent?

nadia Ik weet niet wie ik echt ben.

brahim *alleen zijn stem* Volgens mij weet je dat wel.

nadia Ik vind dit gesprek niet meer zo fijn.  
Ik ga weer, okee?

brahim *alleen zijn stem* Ik was ook ooit gebrainwashed, door  
die wereld vol leugens. Op een dag zag ik het. Dat het  
niet klopt.  
Hoe oneerlijk die wereld is. Hoe slecht mensen je  
eigenlijk kennen. Dat je er nooit écht bij gaat horen. Jij  
ziet het veel eerder dan ik het zag. Ik heb heel lang  
gedwaald. Jij bent sterk. Die wereld is ziek, en toch  
ben jij niet verloren. Jouw ziel is puur gebleven.  
Ik bewonder je.

nadia Echt?

brahim *alleen zijn stem* Ik bewonder je. Goddank dat er  
mensen zijn zoals jij, Nadia.

nadia Kan ik je even zien?

brahim *alleen zijn stem* Als de camera werkt...

nadia Waarom niet?

brahim *alleen zijn stem* Verbinding is hier slecht.

*De camera gaat aan. Brahim, een vriendelijke, knappe jongen wordt zichtbaar.*

brahim Hey.

nadia Hey.

brahim We zien elkaar.

nadia Waar woon je?

brahim Het kalifaat.

nadia Syrië, bedoel je, of Irak...?

brahim Het kalifaat. Tussen onze broeders en zusters. Die precies zijn zoals wij.

nadia Oh.

brahim Geloof niet wat ze zeggen. Het is goed hier. De kinderen spelen buiten in de zon. De zusters zitten samen in de parken. De broeders vechten voor hun wereld. Voor Onze wereld. Kijk maar of Anna je begrijpt. Of ze je echt begrijpt. Ik heb facebookgroepen voor je, chatrooms vol mensen die hetzelfde zoeken als jij. Zie ik je weer?

nadia Graag. Morgenavond?

brahim Goed. Morgenavond.

nadia Inshallah.

brahim Inshallah.

nadia Bye.

# brahim 5

*vijf weken later*

In de Koran staat geschreven:

En goede vrouwen zijn er  
    voor goede mannen  
En goede mannen zijn er  
    voor goede vrouwen  
Zij zijn onschuldig aan  
    wat de lasteraars zeggen  
Voor hen is er vergeving en weldaad.

God heeft de gelovige mannen  
    en de gelovige vrouwen  
het Paradijs beloofd waaronderdoor  
    de rivieren stromen.

Zij zijn daarin eeuwig levenden.

Ik wacht op je,  
Brahim

## nadia en anna 3

*Nadia draagt een nikab. Anna loopt op haar af.*

anna Nadia?

nadia Ja?

anna Wat is dit? Wat doe je?

nadia Gewoon. Ik ga naar school.

anna Je draagt – sluiers.

nadia Goed gezien.

anna Waarom?

nadia Waarom niet?

anna En jij wil zo de school binnenlopen?

nadia Ja.

anna Jij denkt dat dat kan?

nadia Gaan we zien.

anna Nadia. Doe dat af. Doe normaal

nadia Normaal?

anna Jij draagt geen hoofddoeken.

nadia Nu wel.

anna Ja, dat zie ik, ja.

nadia Een nikab trouwens.

anna Je moeder draagt niet eens een normale hoofdoek.

nadia Ik wel.

anna Wat vind ze hiervan?

nadia Kan me niet schelen. Ik praat niet met die kuffar.

anna Hoezo draag je dit opeens!

nadia Heb je er problemen mee, Anna?

anna Ja. Dit ben jij niet.

nadia Nee?

anna Nadia, doe niet zo raar.

nadia Wat als ik dit nou wel ben, Anna?

Wat als dit nou is wat ik ben? –

anna Ik maak me zorgen, okee?

nadia – Ben ik dan je vriendin niet meer?

anna Misschien moeten we even met iemand gaan praten.

nadia Hij heeft gewoon gelijk.

anna Wie?

nadia Als je laat zien wie je werkelijk bent stoten ze je af.

anna Wie zegt dat?

nadia Ze willen je alleen als je doet wat ze willen.

anna Nadia, over wie heb je het?

nadia Zelfs jij, Anna.

anna Ik ben er juist voor je okee? Ik probeer je te helpen.

nadia Door mijn hoofddoek af te doen.

anna Nee, hou dat ding lekker op. Als we maar met iemand gaan praten.

nadia Waarom? Ben ik ziek, Anna, vind je mij ziek?

anna Nee, ik vind je fucking in de war. En eng. Je doet gewoon eng.

nadia Ja? Ben je al bang voor me? Voor de boze moslim?

anna Doe niet zo kut.

nadia Bang dat er een bom in mijn rugzak zit?

anna Je doet echt triest, Nadia.

nadia Dat ik er een kapmes uithaal.

anna Houd je bek man.

nadia Zal ik terug naar mijn eigen land?

anna *geeft Nadia een klap* Jij moet echt normaal doen, stomme trut. Doe wat je wil. Maar doe niet alsof ik je vijand ben. Dat ben ik niet. Hoor je me? Dat ben ik niet.

*stilte*

*Nadia knikt.*

anna Over wie had je het?

nadia Een jongen.

anna Wat voor jongen?

nadia Hij heet Brahim.

anna Wie is dat? Waar ken je die van?

nadia Internet.

anna Internet? Hoe bedoel je?

nadia Hoef je niet te weten.

anna Nadia.

nadia We hebben gechat op facebook.  
Hij sprak me aan. Nu skypeen we.  
anna Sinds wanneer?  
nadia Een maand.  
anna Een maand! Wie is hij dan?  
nadia Hij woont in het kalifaat.  
anna Wow. Nadia. Wat gaat er om in jouw hoofd?  
nadia Laat maar, Anna. Je bent onwetend.  
Je snapt het niet.  
anna Volgens mij snap ik het steeds beter.  
nadia Je kan het niet begrijpen. De wereld  
is ziek, Anna.  
anna Zeg dat wel.  
nadia Er gaat een hoop veranderen.  
anna Is hij een terrorist?  
nadia Nee.  
anna Hoe weet je dat?  
nadia Wanneer ben je een terrorist?  
anna Als je mensen vermoordt.  
nadia Doet hij niet.  
anna Hoe weet je dat?  
nadia Dat weet ik.  
anna Hoe?  
nadia Hij is goed.  
anna Wanneer zie je hem weer?  
nadia Hoezo?  
anna Wanneer spreek je hem?  
nadia Later vandaag.  
anna Ik wil daar bij zijn.  
nadia Kan niet.  
anna Jawel. Ik wil daar bij zijn.  
nadia Mag niet.  
anna Van wie niet?  
nadia Ik moet dit alleen doen.  
anna Je bent niet alleen.  
nadia Anna.

anna Ik zie je na school voor de ingang.

Met of zonder hoofddoek. En dan ga ik met  
je mee.

nadia Anna, alsjeblieft.

anna Tot straks.

## nadia en anna 4

*Ze zitten in Nadia's kamer, achter haar laptop.*

anna Waar wacht je op?

nadia Niks.

anna Bel hem dan.

nadia Zometeen.

anna Hoe vaak spreek je hem?

nadia Bijna elke dag.

anna Waar hebben jullie het dan over?

nadia Hij leert me dingen.

anna Waarover?

nadia De islam en onze profeet, vrede zij met hem.

anna En hij woont in dat zogenaamde kalifaat?

nadia Niks zogenaamd.

anna O Nadia, alsjeblieft.

nadia Wat weet jij er plotseling van?

anna Wat weet jij er plotseling van?

nadia Het is niet zoals je denkt, Anna.

Je denkt dat het een soort monsters zijn.

Maar we worden gebrainwashed. Het journaal laat ons dingen geloven die niet waar zijn.

anna Zoals wat? Dat ze mensen onthoofden? En opblazen?

nadia Waarom begon de oorlog in Irak?

Om atoomwapens die er niet waren toch?

Hoe konden de Twin Towers zo recht naar beneden instorten? Omdat er dynamiet in de kelders zat, dat de Amerikanen daar zelf hadden geplant.

anna Serieus? Geloof jij dit?

nadia Er is zoveel dat we niet mogen weten.

anna Dus Amerika offert zijn eigen mensen op om ergens een oorlog te beginnen? Ga je lekker?

nadia Waarom geloof jij alles wat je hoort?

anna Waarom geloof jij alles wat je hoort? *schudt haar hoofd*  
Bel hem.

nadia Je moet eerst iets anders aandoen.  
anna Sorry?  
nadia Dit is te sexy.  
anna Wat?  
nadia Dit is te sexy.  
anna Ik ga echt geen hoofddoek opdoen als je dat soms denkt.  
nadia Dat truitje zit super strak.  
anna Nou en?  
nadia Waarom?  
anna Het is toch een mooi truitje.  
nadia Je ziet je borsten.  
anna Heb ik nauwelijks.  
nadia Je ziet ze.  
anna Dus?  
nadia Waarom?  
anna Waarom niet?  
nadia Zie je wel. Brainwashed.  
anna Look who's talking.  
nadia Je hebt het niet eens door. Je bent de hele dag bezig met aantrekkelijk zijn. Als mannen je maar lekker vinden. Als ze maar kijken. Maken ze opmerkingen dan is dat zogenaamd vervelend, maar eigenlijk is het precies wat je wil: iemand wil me neuken, dus ik besta.  
anna Nadia. Serieus. Hou die bek van je eens dicht. Hoe zwart wit wil je de wereld maken, mijn god zeg. Ik word gewoon misselijk van je.  
nadia Is het niet zo? Loop naar de winkel en koop een blad, de Cosmopolitan, whatever: Tips om je man in bed te pleasen. Hoe zie ik er goed uit op het strand deze zomer. Hoe merk je dat je man vreemd gaat. Het gaat allemaal over: hem. Wij zijn geprogrammeerd, we kunnen niet eens meer anders.  
Jij denkt dat je dat strakke truitje aan wil voor jezelf. Maar je doet het voor de mannen om je heen. Hier zijn de vrouwen onderdrukt, Anna. Hier.

anna Ik doe gewoon aan wat ik leuk vind en als een man daar geil van wordt is dat zijn probleem. Sjonge jonge, ik weet gewoon niet wat ik hoor. Onderdrukt? In dat kalifaat van jou gaan vrouwen verpakt in doeken over straat. Omdat mannen je dat opdragen.

Omdat zij zich blijkbaar niet kunnen beheersen.

nadia Nee, ik wil het zelf. Het is uit respect voor vrouwen. Ze zien me dan voor wie ik ben, niet alleen mijn lichaam.

anna Ze zien je niet voor wat je bent, ze zien je helemaal niet meer. Je bent onzichtbaar. Je gaat als een zwart spook over straat.

nadia Je snapt het niet, je bent zo naïef.

anna Wie is hier nou naïef?!

nadia Ik denk echt dat het beter is als je weggaat.

anna Absoluut niet.

nadia Je staat er niet voor open.

anna Wat, om me aan te sluiten bij een bende terroristen, nee, vind je het heel erg?

nadia Hij is goed voor me.

anna Bullshit.

nadia Hij begrijpt gewoon hoe het is.

anna Jij wordt geen verhaal, Nadia. Jij wordt geen krantenbericht. Ik laat het niet gebeuren.

nadia Je moet weg.

anna Dan vertel ik alles aan je ouders.

nadia Nee. Laat mijn ouders hierbuiten.

Ze weten niks. Ze mogen niks weten.

anna En aan school, aan de politie desnoods, wil je dat?

nadia Dat mag je echt niet doen.

anna Zet die skype aan dan.

nadia Alsjeblieft.

anna Bel die gast.

*Nadia logt in op skype en belt.*

anna Camera aan.

nadia Waarom?

anna Doe gewoon.

*Nadia zet de camera aan. Er verschijnt een vrouw in beeld.*

layla Salam aleikum.  
anna Wie is dat?  
nadia Aleikum salam.  
layla Who is this?  
nadia This is Anna. My friend.  
layla Marhaba, Anna.  
anna ...Hello.  
nadia I was expecting Brahim...?  
layla My name is Layla. I am so glad to meet you, Nadia.  
Brahim told me so much about you.  
nadia Thank you. Where is he?  
layla The men have been called for battle.  
nadia Are they fighting?  
layla Don't worry, Nadia. Our men are strong.  
anna Ze draagt geen hoofddoek.  
layla What did she say?  
anna You are not wearing a scarf.  
layla The men have left. We are sisters among ourselves.  
anna I am not your sister.  
layla *vriendelijk* Why so mean?  
anna My friend has gone completely crazy because of you.  
layla Or she chooses a different path. If you are a real friend  
you should be happy for her. You could support her on  
her journey.  
anna Listen. Just stay away from her. You are fucking with  
her head.  
nadia Anna. Rustig.  
anna Dat doen ze toch!  
layla What do you know about the true religion?  
anna Nothing. Thank you.  
nadia Sorry, I didn't want her to be here,  
but I couldn't stop her.  
anna Is maar goed ook.  
layla It's okay, Nadia. She does this out of love, I can see  
that. She is not as far as you are, but maybe she will  
be one day.  
anna Sorry?

nadia Luister gewoon even.

layla Anna, you love your friend as she was. But she is becoming herself now.

anna Yeah, right.

layla Why are you so mean?

anna You are brainwashing my best friend!

layla She contacted us.

anna No she didn't.

nadia Jawel.

anna Wat?

nadia Ik wist niet wat ik zou vinden, ik googelde gewoon. Ik wilde er meer van weten.

umm maryam *stem, in het Arabisch* Wat doet dat andere meisje daar?

layla *in het Arabisch* Het is okee. Rustig. Nadia, I want you to meet Umm Maryam, come here habibti.

*Er verschijnt een tweede vrouw in beeld.*

umm maryam Salam sister.

anna Wie zijn dit allemaal?

layla She arrived a month ago. From France. We all live here together. We cook, we study.

nadia What do you study?

umm maryam What you like, habibti. And the holy Quran of course. I am truly happy I came. There is so much love here.

anna Yes, you like living in a warzone, do you?

umm maryam It is better than with you. Our prophet, peace be with him, who is more dear to me than my own father, my own mother, is ridiculed, been called a pedophile, been laughed at – and the worst is, you all find that normal. You call it freedom of speech to shit on what we love the most. Is that love?  
Is that equality?

nadia Inderdaad.

anna Inderdaad?

nadia Ze heeft gelijk, Anna. Je ziet het niet, omdat je er midden in zit. Waarom denk je dat die journalisten bij

Charlie Hebdo zijn afgemaakt? Ze hebben met hun afbeeldingen van de profeet mensen tot in het diepst van hun ziel gekwetst.

anna Wacht even hoor – dat die journalisten werden doodgeschoten, dat vind jij toch niet – kunnen?

nadia Nee, natuurlijk niet. Je gaat toch geen mensen doodmaken.

anna Nee, precies.

nadia Maar wat zij schrijven en zeggen:  
dat kán ook niet.

anna Maar dat is niet zo erg als mensen doodmaken.

nadia Het kan allebei niet.

anna Maar het een is wel erger dan het ander.

nadia Het is allebei erg.

anna Ja. Maar het een is toch erger?

nadia Waarom kun je niet gewoon zeggen dat het allebei erg is?

anna Waarom kun jij niet gewoon zeggen dat mensen doodmaken erger is?

nadia Zolang jij maar aan de goede kant staat.

anna Je hebt het over mensen doodmaken!

nadia Nee.

anna Wel. Nadia, waar ben je? Het is alsof ik je niet meer ken.

*Er verschijnen nog meer vrouwen in beeld.*

layla These are your sisters, Nadia. From Jordan, from Belgium, from England, from Denmark... All lost souls that found a home. You will feel the same once you arrive.

anna Nee, Nadia, ben je helemaal fucking gestoord!

layla We can't wait to embrace you.

anna Shut up!

layla You're not stupid Anna, don't you ever think: if only we could start again! Leave the old world, throw it away.

anna Nadia, ze liegt. Ze beginnen daar niet opnieuw, ze slachten mensen af, het is oorlog!

layla Brahim will contact you soon. It is not difficult to get here. You just have to get to Turkey. From there we will guide you.

anna Nadia. Nee.

layla It is difficult to leave the people you love. It is difficult to leave your parents. But you have to.

anna Hoe lang kennen wij elkaar nou?

layla Because you can see what they can't. They wander, Nadia. You can be saved.

anna En je luistert naar iemand die je voor het eerst ontmoet?

layla Your soul is pure. We can start again.

We will breed the lions of the future. You must be here when the Mahdi comes and the Last Days begin. You won't feel lonely ever again.

anna Nadia?

*Nadia slaat de laptop dicht.*

*stilte*

nadia Sorry. Anna, sorry. Sorry. Wat was ik aan het doen?

*huilt, omhelst Anna Sorry.*

anna We gaan hier op school over praten, okee?

nadia Okee.

anna Morgen?

nadia Ja. Morgen.

anna Rustig maar.

nadia Niks tegen mijn ouders zeggen.

anna Beloof je dat we morgen op school hierover gaan praten?

nadia Ja.

anna Beloofd?

nadia Beloofd.

anna En dat je alles vertelt?

nadia Doe ik. Niks tegen mijn ouders zeggen, alsjeblieft.

anna Ik neem je computer mee.

nadia Nee.

anna Waarom niet?

nadia Hoeft niet.

anna Hoezo niet?  
nadia Echt. Vertrouw me.  
anna Beetje moeilijk nu.  
nadia *glimlacht* Hoe lang kennen we elkaar nou al?  
anna Je bent eerlijk tegen me toch?  
nadia Fuck, wat was ik aan het doen?  
Ik ben soort van bang van mezelf. Ik moet even slapen denk ik.  
anna Ik blijf wel hier.  
nadia Hoeft niet. Ik moet echt even slapen.  
Ik ben in de war. Sorry. Ik zie je morgen okee?  
anna Okee.  
nadia Okee. Sorry, Anna.  
anna Geeft niet.  
nadia *lacht* Pff. Ingewikkeld allemaal hè?  
anna Best wel ja.  
nadia Wil je nog even hier zitten?  
anna Tuurlijk.  
*Ze zitten bij elkaar.*  
nadia Heb je die jongen nog gesproken?  
anna Uit de zesde?  
nadia Ja.  
anna Nee.  
nadia Hoezo niet?  
anna Hij is drie jaar ouder.  
nadia Nou en? Hij vindt je leuk.  
anna Durf ik niet man.  
nadia Gewoon doen, gek.  
anna Ja. Misschien komen we dit weekend wel een leuker iemand tegen?  
nadia Ja, vast.  
anna Toch?  
nadia Ik heb je laatste blog nog niet eens gelezen.  
anna Doe je dat morgen. Ik zou over voeding schrijven, maar ik schrijf eigenlijk vooral over andere dingen.  
nadia Goed toch. Ik ben trots op jou.  
anna Hoezo zeg je dat?

nadia Gewoon. Jij bent anders dan de anderen. *lacht* Je bent te lief om naar de hel te gaan.

anna Nadia?

nadia Ja?

anna Je gaat echt niks gekks doen, toch?

nadia Tuurlijk niet.

anna Ik zie je morgen gewoon toch?

nadia Ja, tuurlijk. Ik ga slapen. Jezus, man.

Ik ben zo moe. Echt belachelijk.

anna Dan ga ik.

nadia *gaat liggen* Zo. Ik denk dat ik knock-out ga. Tot morgen.

*Anna kijkt naar de dichte laptop, maar laat hem staan.*

anna Tot morgen.

*Brahim typt*

Nadia. Bel dit nummer

0697836472

Er vertrekt een broeder met zijn gezin

nadia Ik was echt even weg, hè?

anna Ja. Blij dat je terug bent.

*Brahim typt*

Er is plek

## anna 3

anna Ik was expres te vroeg op school. Ik stond bij de plek waar Nadia haar fiets altijd neer zet. Ik heb gewacht. De bel ging. Ik bleef wachten. Ze kwam niet. Ik belde haar en hoorde 'dit is de voicemail van Nadia'. Ik liep de school in en vroeg of ze zich had ziek gemeld. Niemand had iets gehoord. Ik belde opnieuw. 'Dit is de voicemail van Nadia'.

Ik ben naar haar huis gefietst. Haar moeder deed open. Waar is Nadia? vroeg ik. Gewoon op school toch, antwoordde ze. Fuck, dacht ik. Ik ben zo dom geweest. Ik ben zo dom geweest. Ik rende de trap op, haar kamer in.

Er was niemand. Haar laptop lag er nog.

Ik maakte hem open. Hij was leeg. De hele chatgeschiedenis was gewist. Haar e-mail berichten. Alles. Ze is weg. Ze is gewoon weg. Ik weet best wel vaak best wel goed wat ik moet zeggen. Maar nu niet. Nu even niet.

De politie komt langs. Of ik aanwijzingen heb gehad. Of ik het had kunnen zien aankomen. Nee. Ja. Ik bedoel – Het ging zo snel. Zo bizar snel. Het komt niet in je op dat ze echt – Nee, dat geloof je niet. Zo simpel is het gewoon.

Ik bedoel – ze heeft meer jongens gezoend dan ik, dan verwacht je toch niet – Dingen zijn opeens aan de hand, snap je. Het leven werkt niet met waarschuwingsbordjes. Voor je kan nadenken is alles anders. Hoe kun je iets dan 'zien aankomen'? Wanneer dan?

De politie gaat weer. Ik klap mijn computer open en schrijf mijn vierde blog:

Aan Nadia.

Ik weet dat je dit leest. Waar je ook bent. Ergens, op iemands telefoon. Op een computer in een of ander obscuur internetcafé. Ergens op de route die je gaat voordat je vastberaden en zonder flauw benul het land van de apocalyps binnenstapt. En daar opnieuw begint. Ik weet dat je dit leest. Je hebt gelijk, Nadia. Ik geef het toe. Je hebt helemaal gelijk. Ik ben naïef en ik begrijp er niets van. Niets van jou, niets van de wereld. Misschien kán ik het niet begrijpen. Wie wel? Ik doe domme dingen. Maar ik ben er. Ik heb je nooit afgewezen. Zelfs nu je mij in de steek laat niet. Wat heb je liever? Iemand die je begrijpt, of iemand die voor je vecht? Moeten we elkaar per se begrijpen om vrienden te kunnen zijn? Kunnen we niet gewoon accepteren dat we elkaar niet snappen en vanaf daar verder zien? Een nieuw geloof beginnen voor niet-begrijpers, waarin niemand meer doet alsof hij wél weet hoe het zit, en vanaf daar samen zoeken naar een nieuw begin? Onbegrip is niet per se een einde. Het kan ook een begin zijn. Bedenk dat voor je de grens over stapt. Deze flapuit met te strakke truitjes weigert je vijand te zijn. Dus kijk maar uit. En nu ga ik even stil zijn.  
Anna.

*Nadia* ging bij de Toneelmakerij in première op 28 januari  
2017 in het Barleaus Gymnasium,  
via theater de Krakeling, Amsterdam

nadia Jouman Fattal  
anna Stefanie van Leersum

Acteurs op het scherm: Anja Dreischmeier, Nick Livramento  
Silva, Sinem Spielberg

Regie: Daniël van Klaveren

Daniël van Klaveren (1983) is acteur, regisseur en schrijver. Hij studeerde in 2005 af aan de acteursopleiding van de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht (HKU). Hij werkte onder anderen bij Theatergroep Wederzijds en maakte van 2008 tot 2012 deel uit van het vaste ensemble van de Toneelmakerij.

Daarna maakte hij o.a. *Zus van Mozart* en *Neushoornspektakel* bij STIP theaterproducties, gaf les op de Acteerschool Rotterdam, de HKU en de Dutch National Opera Academy en regisseerde naast de Toneelmakerij onder andere bij het Nieuw Utrechts Toneel en Opera Zuid

## Toneelwerk

*Nadia* – 2017

*Maarten de Meeuw* – 2016

*Zus van Mozart* – 2015

*Jamal* – 2014

*Rosalinde* – naar *As you like it* van Shakespeare – 2013

*Just in Case* – naar het gelijknamige boek van Meg Rosoff – 2010